

SIKKERHEDSDATABLAD

PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden

1.1 Produktidentifikator

Produktnavn : FIRETEX M89/02 Syntactic Epoxy Insulant - Base

Produktkode : M89/02B

1.2 Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes

Materiale anvendelser : Maling eller materiale relateret til maling.

: Kun til industriel brug.

1.3 Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

Sherwin-Williams Protective & Marine
Tower Works
Kestor Street
Bolton
BL2 2AL
United Kingdom
+44 (0) 1204 521771

The Sherwin-Williams Company
Inver France SAS
2 Rue Jean Revaus - BP 80088 - 79102
Thouars CEDEX
France

E-mail adresse på person ansvarlig for dette SDS : hse.pm.emea@sherwin.com

1.4 Nødtelefon

Nationalt rådgivende organ/Giftinformationscentral

Telefonnummer : +45 82 12 12 12

Leverandør

Telefonnummer : +(44)-870-8200 418

Virksomheden kan kontaktes i tidsrummet: : Nødkontakt til rådighed 24 timer i døgnet

PUNKT 2: Fareidentifikation

2.1 Klassificering af stoffet eller blandingen

Produktdefinition : Blanding

Klassificering i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 [CLP/GHS]

Skin Irrit. 2, H315

Eye Irrit. 2, H319

Skin Sens. 1, H317

Aquatic Chronic 2, H411

Dette produkt er klassificeret som farligt i henhold til forordning (EF) 1272/2008 med ændringer.

Se den komplette tekst for H-faresætninger nævnt ovenfor i punkt 16.

Se afsnit 11 for mere detaljerede oplysninger om helbredspåvirkninger og symptomer.

PUNKT 2: Fareidentifikation

2.2 Mærkningselementer

Farepiktogrammer :

Signalord :

Advarsel

Faresætninger :

Forårsager hudirritation.
Kan forårsage allergisk hudreaktion.
Forårsager alvorlig øjenirritation.
Giftig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger.

Sikkerhedssætninger

Forebyggelse :

Brug egnede beskyttelseshandsker. Bær beskyttelse til øjne og ansigt. Undgå udledning til miljøet. Undgå indånding af dampe. Vask grundigt efter brug.

Reaktion :

Udslip opsamles. Alt tilmudset tøj tages af og vaskes inden genanvendelse.

Opbevaring :

Ikke relevant.

Bortskaffelse :

Ikke relevant.

Farlige indholdsstoffer :

Epoxy Polymer
reaktionsprodukt: bisphenol-A-diglycidylether og homologe med molekylvægt ≤ 700
Phenol, polymer with formaldehyde, glycidylether
oxiran, mono[(C10-16-alkyloxy)methyl]derivater

Supplementerende etiket elementer :

Indeholder epoxyforbindelser. Kan udløse allergisk reaktion. Kun til industriel brug

Bilag XVII -

Ikke relevant.

Begrænsninger

vedrørende fremstilling,
markedsføring og
anvendelse af visse farlige
stoffer, kemiske produkter
og artikler

Særlige krav til pakning/emballage

Ikke relevant.

2.3 Andre farer

Denne blanding indeholder ikke nogen stoffer, der vurderes til at være et PBT eller et vPvB.

Andre farer, som ikke
indebærer klassificering

: Ingen kendte.

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

3.2 Blanding

Produkt/ingrediens navn	Identifikatorer	%	Forordning (EF) nr. 1272/2008 [CLP]	Type
Epoxy Polymer	CAS: 9072-62-2	$\geq 25 - \leq 50$	Skin Irrit. 2, H315 Eye Irrit. 2, H319 Skin Sens. 1, H317 Aquatic Chronic 3, H412	[1]
reaktionsprodukt: bisphenol-A- diglycidylether og homologe med molekylvægt ≤ 700	EF: 500-033-5 CAS: 25068-38-6 Indeks: 603-074-00-8	$\geq 10 - \leq 25$	Skin Irrit. 2, H315 Eye Irrit. 2, H319 Skin Sens. 1, H317 Aquatic Chronic 2, H411	[1]

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

Phenol, polymer with formaldehyde, glycidylether	CAS: 28064-14-4	≥10 - ≤25	Skin Irrit. 2, H315 Eye Irrit. 2, H319 Skin Sens. 1, H317 Aquatic Chronic 2, H411	[1]
oxiran, mono[(C10-16-alkyloxy) methyl]derivater	EF: 268-358-2 CAS: 68081-84-5	≥10 - ≤25	Skin Irrit. 2, H315 Eye Irrit. 2, H319 Skin Sens. 1, H317 Aquatic Chronic 2, H411 Se den komplette tekst for H-faresætninger nævnt ovenfor i punkt 16.	[1]

Der er ingen supplerende indholdsstoffer tilstede, som efter leverandørens nuværende kendskab og i anvendte koncentrationer, er klassificeret som sundhedsskadelige eller miljøfarlige, er PBT'er eller vPvB'er eller som er blevet tildelt en grænseværdi for arbejdspladsen og som derfor behøver nævnes i denne sektion.

Type

[1] Stoffet er klassificeret med en sundheds- eller miljøfare

[2] Stoffet har en af Arbejdstilsynet fastsat grænseværdi

[3] Stoffet opfylder kriterierne for PBT i henhold til Regulativ (EF) nr. 1907/2006, bilag XIII

[4] Stoffet opfylder kriterierne for vPvB i henhold til Regulativ (EF) nr. 1907/2006, bilag XIII

[5] Tilsvarende problematisk stof

[6] Yderligere oplysning på grund af virksomhedspolitik

Grænseværdier er nævnt under punkt 8, hvis de er tilgængelige.

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger**4.1 Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger**

- Generelt** : I tvivlstilfælde eller ved vedvarende symptomer skal der søges lægehjælp. Giv aldrig en bevidstløs person noget gennem munden. Ved bevidstløshed, anbring den tilskadekomne i aflåst sideleje, og søg lægehjælp.
- Øjenkontakt** : Kontroller for og fjern evt. kontaktlinser. Skyl STRAKS øjnene med rigelige mængder vand i mindst 10 minutter, og løft med jævne mellemrum de øvre og nedre øjenlåg.
- Indånding** : Bring personen ud i frisk luft. Hold personen varm og i ro. Hvis der ingen vejtrækning er, hvis vejtrækningen er uregelmæssig eller hvis åndedrættet ophører, så sørg for kunstigt åndedræt eller ilt fra uddannet personale.
- Hudkontakt** : Forurenet tøj og sko tages af. Vask huden grundigt med vand og sæbe eller anvend velegnet hudrensningemiddel. Brug IKKE opløsningsmidler eller fortyndere.
- Indtagelse** : Ved indtagelse, kontakt omgående læge og vis denne beholder eller etiket. Hold personen varm og i ro. Fremkald IKKE opkastning.
- Beskyttelse af førstehjælper** : Der må ikke iværksættes handling, der medfører personlig risiko, eller uden passende uddannelse. Det kan være farligt for den person, der giver hjælp, at yde mund-til-mund genoplivning. Vask forurenet tøj grundigt med vand, før det tages af, ellers anvend handsker.

4.2 Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Der foreligger ingen data om selve blandingen. Procedure brugt til at opnå klassificeringen i henhold til Forordning (EF) nr. 1272/2008 [CLP/GHS]. Se Afsnit 2 og 3 for nærmere oplysninger.

Udsættelse fra dampkoncentrationer fra opløsningsmidler over de tilladte grænseværdier kan medføre alvorlige sundhedsskader, såsom irritation af slimhinderne og åndedrætsorganerne samt alvorlige skader på nyrerne, leveren og centralnervesystemet. Forgiftningsssymptomer omfatter hovedpine, svimmelhed, træthed, muskelsvækkelse, sløvhed og i ekstreme tilfælde bevidstløshed.

Opløsningsmidler kan ved optagelse gennem huden forårsage de samme symptomer som nævnt ovenfor. Gentagen eller langvarig kontakt med blandingen kan forårsage fjernelse af naturligt fedt fra huden og medføre ikke-allergisk kontakteksem og optagelse gennem huden.

Hvis væsken kommer i kontakt med øjnene, kan det forårsage irritation og reversible skader.

Indtagelse kan medføre kvalme, diarre og opkast.

Dette omfatter kendte, forsinkede og øjeblikkelige virkninger samt også kroniske effekter af komponenter efter kort eller længere tids eksponering gennem mund eller hud, ved inhalation samt øjenkontakt.

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

Baseret på epoxy-bestanddelen(e)s egenskaber og ud fra toksikologiske data for lignende blandinger kan denne blanding være hudsensibiliserende og lokalirriterende. Den indeholder lavmolekylære epoxy-forbindelser, der irriterer øjne, slimhinder og hud. Gentagen hudkontakt kan føre til irritation og sensibilisering, muligvis med krydssensibilisering til andre former for epoxy. Hudkontakt med blandingen og sprayeksponering, tåge og dampe bør undgås.

Indeholder Epoxy Polymer, reaktionsprodukt: bisphenol-A-epichlorhydrin; epoxy harpiks (gennemsnitlig molekylvægt ≤ 700), oxiran, mono[(C10-16-alkyloxy)methyl]derivater. Kan udløse allergisk reaktion.

4.3 Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

Anmærkninger til lægen. : Der bør behandles symptomatisk. Kontakt straks læge eller skadestue, hvis store mængder er blevet indtaget eller inhaleret.

Særlige behandlinger : Ingen specifik behandling.

Se toksikologiske oplysninger (punkt 11)

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

5.1 Slukningsmidler

Egnede slukningsmidler : Anbefalet: Alkohol-resistent skum, kuldioxid, pulvere.

Ueguede slukningsmidler : Brug ikke vandstråle.

5.2 Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

Risici ved stof eller blanding : Brand vil udvikle tæt sort røg. Udsættelse for nedbrydningsprodukter kan udgøre en sundhedsfare.

Farlige forbrændingsprodukter : Nedbrydningsprodukter kan omfatte de følgende materialer: kulmonoxid, kuldioxid, røg, nitrogenoxider.

5.3 Anvisninger for brandmandskab

Specielle beskyttelsesforanstaltninger for brandslukningspersonale : Lukkede beholdere, der udsættes for ild, afkøles med vand. Før ikke afledning fra brand til afløb og vandrør.

Særlige personlige værnemidler, som skal bæres af brandmandskabet : Brandbekæmpere bør bære trykluffforsynet åndedrætsværn (SCBA) og fuldt slukningsudstyr.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1 Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

For ikke-indsatspersonel : Fjern om muligt antændelseskilder og ventiler området. Undgå indånding af dampe eller spraytåger. Læs også beskyttelsesforanstaltninger, der er anført i sektion 7 og 8.

Sørg for at unødvendige og ubeskyttede personer ikke kan komme ind.

For indsatspersonel : Hvis særlig beklædning er påkrævet for at håndtere spildet, skal man være opmærksom på alle oplysninger i punkt 8 om passende og upassende materialer. Se også informationen under "For ikke-indsatspersonel".

6.2 Miljøbeskyttelsesforanstaltninger : Må ikke hældes i afløb eller vandløb. Hvis produktet forurener søer, vandløb eller kloakker, skal de behørig myndigheder underrettes i henhold til gældende regler.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.3 Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning : Spild begrænses og opsamles med ikke-brandbart absorberende materiale, f.eks. sand, jord, vemiculite, diatomejord og placeres i beholder og bortskaffes i overensstemmelse med gældende regler (se Punkt 13). Rengør helst med rengøringsmidler, undgå brug af opløsningsmidler.

6.4 Henvisning til andre punkter : Se Afsnit 1 for kontaktoplysninger i nødsituationer.
Se punkt 8 for oplysninger om egnet, personligt beskyttelsesudstyr.
Se Afsnit 13 for yderligere oplysninger om affaldshåndtering.

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

Oplysningerne i dette punkt indeholder generelle råd og vejledning. Listen over identificerede anvendelser i punkt 1 bør konsulteres for at få enhver oplysning relateret til specifik brug ved eksponeringsscenerier.

7.1 Forholdsregler for sikker håndtering : Undgå dannelsen af brændbare eller eksplosive koncentrationer af dampe i luften og undgå koncentrationer af dampe, der overstiger Arbejdstilsynets grænseværdier. Derudover, må produktet kun anvendes på steder uden åben ild eller andre antændelseskilder. Elektriske installationer skal beskyttes i henhold til Stærkstrømsreglementets bestemmelser. Blandingen kan lade elektrostatisk: anvend altid ledninger med jordforbindelse ved overførsel fra en beholder til en anden. Operatører bør anvende antistatisk fodtøj. Tøj og gulve bør være ledende. Holdes borte fra varme, gnister og ild. Brug ikke gnistdannende værktøj. Undgå kontakt med huden og øjnene. Undgå indånding af støv, partikler, spray eller tåge, som opstår ved anvendelse af denne blanding. Undgå at indånde slibestøv. Rygning, indtagelse af mad og drikke er ikke tilladt i områder, hvor dette produkt håndteres, oplagres og forarbejdes. Brug egnede personlige værnemidler (se punkt 8). Brug aldrig tryk ved tømning. Beholderen er ikke en trykbeholder. Opbevares altid i beholdere af samme materiale som den originale. Følg reglerne i arbejdsmiljøloven. Må ikke hældes i afløb eller vandløb.
Oplysninger om beskyttelse mod brand og eksplosion
Dampe er tungere end luft, og kan spredes langs gulvet. Dampe kan danne eksplosive blandinger med luft.

Når medarbejdere – uanset om der sprøjtemales – skal arbejde inde i et sprøjterum, anses ventilation ikke altid for at være tilstrækkeligt til at kontrollere partikelformet materiale og opløsningsmiddeldampe. Under sådanne omstændigheder skal der under sprøjteprocessen bæres trykluftsmaske, indtil koncentrationen af partikelformet materiale og opløsningsmiddeldampe er faldet til under tærskelværdierne.

7.2 Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed : Opbevares i overensstemmelse med lokale regler.
Bemærkninger om fælles opbevaring
Holdes væk fra: oxidationsmidler, stærke baser, stærke syrer.
Yderligere oplysninger om opbevaringsforhold
Følg forholdsreglerne på etiketten. Opbevar på tørt, køligt og godt ventileret sted. Holdes borte fra varme og direkte sollys. Holdes væk fra antændelseskilder. Rygning forbudt. Undgå, at uvedkommende får adgang. Åbnede beholdere skal lukkes omhyggeligt og opbevares oprejst for at forebygge lækage.
Forurenet opsugningsmateriale kan have samme farlige egenskaber som det spildte produkt.
Opbevares i tæt lukket originalemballage og ved temperaturer mellem 5°C og 25°C.

7.3 Særlige anvendelser

Anbefalinger : Ikke tilgængelig.

Specifikke løsninger til den industrielle sektor : Ikke tilgængelig.

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

Gode ordensregler, regelmæssig sikker fjernelse af affaldsmaterialer og regelmæssig vedligeholdelse af sprøjtekabinefiltre minimere risikoen for selvantændelse og andre brandfarer.

Før dette materiale tages i brug, henvises der til eksponeringsscenarioet(-erne), hvis sådanne er vedlagt, for den specifikke slutanvendelse, kontrolforanstaltninger og yderligere overvejelser af værnemidler.

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

Oplysningerne i dette punkt indeholder generelle råd og vejledning. Listen over identificerede anvendelser i punkt 1 bør konsulteres for at få enhver oplysning relateret til specifik brug ved eksponeringsscenarioer.

8.1 Kontrolparametre

Arbejdstilsynets grænseværdier

Ingen kendt grænseværdi.

- Anbefalede målingsprocedurer** :
- Hvis dette produkt indeholder ingredienser med eksponeringsgrænser, kan det være nødvendigt at foretage personlig og biologisk overvågning samt overvågning af atmosfæren på arbejdspladsen for at kontrollere effektiviteten af ventilationen og andre kontrolforanstaltninger og/eller nødvendigheden for at anvende åndedrætsværn. Der bør henvises til overvågningsstandarder, såsom følgende: Europæisk Standard EN 689 (Luftundersøgelse. Arbejdspladsluft. Vejledning i vurdering af eksponering ved inhalation af kemiske stoffer i forhold til grænseværdier og målestrategi) Europæisk Standard EN 14042 (Arbejdspladsluft - Vejledning i anvendelse og brug af fremgangsmåder til vurdering af eksponering for kemiske og biologiske stoffer) Europæisk Standard EN 482 (Arbejdspladsluft - Generelle krav til ydeevne ved procedurer til måling af kemiske midler) Reference til nationale vejledningsdokumenter for metoder til fastsættelse af farlige stoffer vil også være påkrævet.
 - Regelmæssig overvågning af alle arbejdsområder skal altid udføres, herunder områder, som måske ikke er ensartet ventileret.

DNEL'er/DMEL'er

Ingen tilgængelige DNEL'er/DMEL'er.

PNEC'er

Ingen tilgængelige PNEC'er.

8.2 Eksponeringskontrol

- Egnede foranstaltninger til eksponeringskontrol** :
- Sørg for tilstrækkelig ventilation. Hvor det er muligt, bør dette opnås ved hjælp af lokal udsugning og god tilstrækkelig ventilation. Hvis dette ikke er tilstrækkeligt til at holde koncentrationerne af partikler og dampe fra opløsningsmidler under grænseværdierne, bør der bæres egnet åndedrætsværn i henhold til gældende lovgivning.
 - Brugere rådes til at tage højde for nationale Erhvervsmæssige Grænseværdier eller andre tilsvarende værdier.

Individuelle beskyttelsesforanstaltninger

- Hygieniske foranstaltninger** :
- Vask hænder, underarme og ansigt grundigt efter håndtering af kemiske produkter, før der spises, ryges eller benyttes toilet, og ved arbejdsperiodens afslutning. De rette teknikker bør bruges til at fjerne beklædning, der muligvis er forurenet. Tilsmudset arbejdstøj bør ikke fjernes fra arbejdspladsen. Vask forurenet tøj, før det atter tages i brug. Sørg for, at øjenvaskestationer og nødbruker befinder sig tæt på arbejdsstationens beliggenhed.

- Beskyttelse af øjne/ansigt** : Brug egnede beskyttelsesbriller, som beskyttelse mod væskestænk.

Beskyttelse af hud

- Beskyttelse af hænder** : Anvend passende handsker testet i henhold til EN374.

Handsker :

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

Handsker til brug til beskyttelse mod sprøjt eller ved korttidseksponering (mindre end 10 min): Nitril > 0,12 mm Handsker til beskyttelse mod sprøjt skal skiftes omgående, hvis de kommer i kontakt med kemikalier.

Handsker til gentagen eller længerevarende eksponering (gennemtrængningstid > 240 min) Hvis de skadelige stoffer i afsnit 3 indeholder ét eller flere af følgende: Aromatiske opløsningsmidler (Xylen, Toluen) eller Alifatiske opløsningsmidler eller Mineralolie bruges: Polyvinyl-alkohol (PVA)-handsker 0,2 - 0,3 mm Ellers bruges: Butylhandsker > 0,3 mm

Ved længerevarende eksponering eller spild (gennemtrængningstid > 480 min):

Brug PE-laminerede handsker som underhandsker

På grund af mange forhold (fx. temperatur, slitage) kan brugstiden i praksis for en kemisk beskyttelseshandske være meget kortere end gennemtrængningstiden fastlagt gennem tests.

Anbefalingen af hvilken handske type der skal bruges ved håndtering af dette produkt er baseret på information fra følgende kilde: Solvent resin manufacturers and European Solvents Industry Group (ESIG).

Der findes intet handskemateriale eller kombination af materialer, der vil give ubegrænset modstandsdygtighed overfor noget individuelt kemikalie eller blanding af kemikalier.

Gennembrudstiden skal være større end produktets slutanvendelsestid.

Handskeproducentens anvisninger og informationer om anvendelse, opbevaring, vedligeholdelse og udskiftning skal følges.

Handskerne skal udskiftes regelmæssigt, og hvis der er tegn på beskadigelse af handskematerialet.

Sørg altid for, at handskerne er fri for defekter, og at de opbevares og anvendes korrekt.

Handskens ydeevne eller effektivitet kan blive nedsat af fysiske/kemiske skader og dårlig vedligeholdelse.

Beskyttende creme kan beskytte de udsatte hudområder, men bør ikke påføres efter, at huden har været udsat for præparatet.

Brugeren må sikre sig, at det endelige valg af handske type, er den bedst egnede ud fra de pågældende anvendelsesforhold samt risikovurdering for brugen af dette produkt.

Beskyttelse af krop

- : Personale bør anvende anti-statisk arbejdstøj lavet af naturfibre eller af syntetiske fibre som er resistente overfor høje temperaturer.
- : Personligt beskyttelsesudstyr til kroppen bør vælges på grundlag af den opgave, der skal udføres, og de involverede risici og bør godkendes af en specialist, før dette produkt håndteres.

Anden hudbeskyttelse

- : Passende fodtøj og alle yderligere hudbeskyttelsesforanstaltninger bør vælges baseret på opgaven, som skal udføres og de involverede risici, og bør godkendes af en specialist før håndtering af dette produkt.

Åndedrætsværn

- : Brug en korrekt tilpasset gasmaske med partikelfilter, som overholder en godkendt standard, hvis en risikovurdering angiver, at det er nødvendigt. Anbefalet: A2P2 (EN14387). Valg af respirator skal være baseret på kendte eller forventede eksponeringsniveauer, faren ved produktet og sikre funktionsgrænser for den valgte respirator.

Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet

- : Må ikke hældes i afløb eller vandløb.

Før dette materiale tages i brug, henvises der til eksponeringssceneriet(-erne), hvis sådanne er vedlagt, for den specifikke slutanvendelse, kontrolforanstaltninger og yderligere overvejelser af værnemidler. Oplysningerne i dette sikkerhedsdatablad erstatter ikke brugerens egen risikovurdering af arbejdspladsen, som er krævet i henhold til anden arbejdsmiljølovgivning. Forholdsreglerne i national arbejdsmiljølovgivning skal overholdes ved erhvervsmæssig anvendelse af dette produkt.

PUNKT 9: Fysiske og kemiske egenskaber

9.1 Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

Udseende

Fysisk tilstandsform	: Væske.
Farve	: Hvid.
Lugt	: Maling
Lugttærskel	: Ikke tilgængelig (ikke testet)
pH	: Ikke relevant.
Smeltepunkt/frysepunkt	: Ikke relevant/anvendeligt på grund af produktets natur.
Begyndelseskogepunkt og kogepunktsinterval	: 200°C
Flammepunkt	: Lukket beholder: Ikke relevant.
Fordampningshastighed	: Ikke relevant/anvendeligt på grund af produktets natur.
Antændelighed (fast stof, luftart)	: Ikke relevant/anvendeligt på grund af produktets natur.
Øvre/nedre antændelses- eller eksplosionsgrænser	: Ikke relevant/anvendeligt på grund af produktets natur.
Damptryk	: 0 kPa [ved 20°C]
Dampmassefylde	: Ikke relevant/anvendeligt på grund af produktets natur.
Relativ massefylde	: 0.56
Opløselighed	: Ikke relevant/anvendeligt på grund af produktets natur.
Fordelingskoefficient: n-oktanol/vand	: Ikke relevant/anvendeligt på grund af produktets natur.
Selvantændelsestemperatur	: Ikke relevant/anvendeligt på grund af produktets natur.
Dekomponeringstemperatur	: Ikke relevant/anvendeligt på grund af produktets natur.
Viskositet	: Kinematisk (40°C): >0.205 cm ² /s
Eksplorative egenskaber	: Under normale opbevarings- og anvendelsesforhold opstår der ingen farlige reaktioner.
Oxiderende egenskaber	: Under normale opbevarings- og anvendelsesforhold opstår der ingen farlige reaktioner.

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1 Reaktivitet	: Ingen specifikke testdata relateret til reaktivitet er tilgængelige for dette produkt eller dets indholdsstoffer.
10.2 Kemisk stabilitet	: Stabil ved anbefalede opbevarings- og håndteringsforhold (se Punkt 7).
10.3 Risiko for farlige reaktioner	: Under normale opbevarings- og anvendelsesforhold opstår der ingen farlige reaktioner.
10.4 Forhold, der skal undgås	: Ved udsættelse for høje temperaturer kan der dannes farlige nedbrydningsprodukter.
10.5 Materialer, der skal undgås	: Undgå kontakt med følgende materialer for at undgå kraftige eksotermiske reaktioner: oxidationsmidler, stærke baser, stærke syrer.
10.6 Farlige nedbrydningsprodukter	: Nedbrydningsprodukter kan omfatte de følgende materialer: kulmonoxid, kuldioxid, røg, nitrogenoxider.

Se afsnit 7: HÅNTERING OG OPBEVARING og afsnit 8: EKSPONERINGSKONTROL/PERSONLIGE VÆRNEMIDLER for yderligere håndteringsoplysninger og beskyttelse af de ansatte.

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger

11.1 Oplysninger om toksikologiske virkninger

Der foreligger ingen data om selve blandingen. Procedure brugt til at opnå klassificeringen i henhold til Forordning (EF) nr. 1272/2008 [CLP/GHS]. Se Afsnit 2 og 3 for nærmere oplysninger.

Udsættelse fra dampkoncentrationer fra opløsningsmidler over de tilladte grænseværdier kan medføre alvorlige sundhedsskader, såsom irritation af slimhinderne og åndedrætsorganerne samt alvorlige skader på nyrerne, leveren og centralnervesystemet. Forgiftningssymptomer omfatter hovedpine, svimmelhed, træthed, muskelsvækkelse, sløvhed og i ekstreme tilfælde bevidstløshed.

Opløsningsmidler kan ved optagelse gennem huden forårsage de samme symptomer som nævnt ovenfor. Gentagen eller langvarig kontakt med blandingen kan forårsage fjernelse af naturligt fedt fra huden og medføre ikke-allergisk kontakteksem og optagelse gennem huden.

Hvis væsken kommer i kontakt med øjnene, kan det forårsage irritation og reversible skader.

Indtagelse kan medføre kvalme, diarre og opkast.

Dette omfatter kendte, forsinkede og øjeblikkelige virkninger samt også kroniske effekter af komponenter efter kort eller længere tids eksponering gennem mund eller hud, ved inhalation samt øjenkontakt.

Baseret på epoxy-bestanddelen(e)s egenskaber og ud fra toksikologiske data for lignende blandinger kan denne blanding være hudsensibiliserende og lokalirriterende. Den indeholder lavmolekylære epoxy-forbindelser, der irriterer øjne, slimhinder og hud. Gentagen hudkontakt kan føre til irritation og sensibilisering, muligvis med krydssensibilisering til andre former for epoxy. Hudkontakt med blandingen og sprayeksponering, tåge og dampe bør undgås.

Indeholder Epoxy Polymer, reaktionsprodukt: bisphenol-A-epichlorhydrin; epoxy harpiks (gennemsnitlig molekylvægt ≤ 700), oxiran, mono[(C10-16-alkyloxy)methyl]derivater. Kan udløse allergisk reaktion.

Akut toksicitet

Produkt/ingrediens navn	Resultat	Arter	Dosis	Eksponering
Ingen tilgængelige data.				

Estimater for akut toksicitet

Ingen tilgængelige data.

Irritation/ætsning

Produkt/ingrediens navn	Resultat	Arter	Score	Eksponering	Observation
Epoxy Polymer reaktionsprodukt: bisphenol-A-diglycidylether og homologe med molekylvægt ≤ 700	Øjne - Mildt irriterende	Kanin	-	24 timer 100 microliters	-
	Øjne - Mildt irriterende	Kanin	-	100 mg	-
	Hud - Irriterer moderat	Kanin	-	24 timer 500 UI	-
	Hud - Irriterer kraftigt	Kanin	-	24 timer 2 mg	-

Konklusion/Sammendrag : Ikke tilgængelig.

Overfølsomhed

Ingen tilgængelige data.

Konklusion/Sammendrag : Ikke tilgængelig.

Mutagenicitet

Ingen tilgængelige data.

Kræftfremkaldende egenskaber

Ingen tilgængelige data.

Reproduktionstoksicitet

Ingen tilgængelige data.

Teratogenicitet

Ingen tilgængelige data.

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger

Enkel STOT-eksponering

Produkt/ingrediens navn	Kategori	Eksponeringsmetode	Målorganer
Ingen tilgængelige data.			

Gentagne STOT-eksponeringer

Produkt/ingrediens navn	Kategori	Eksponeringsmetode	Målorganer
Ingen tilgængelige data.			

Aspirationsfare

Produkt/ingrediens navn	Resultat
Ingen tilgængelige data.	

Andre oplysninger : Ikke tilgængelig.

PUNKT 12: Miljøoplysninger

12.1 Toksicitet

Der foreligger ingen data om selve blandingen.

Må ikke hældes i afløb eller vandløb.

Procedure brugt til at opnå klassificeringen i henhold til Forordning (EF) nr. 1272/2008 [CLP/GHS]. Se Afsnit 2 og 3 for nærmere oplysninger.

12.2 Persistens og nedbrydelighed

Produkt/ingrediens navn	Test	Resultat	Dosis	Podestof
Ingen tilgængelige data.				

Konklusion/Sammendrag : Ikke tilgængelig.

Produkt/ingrediens navn	Halveringstid i vand	Fotolyse	Bionedbrydelighed
Ingen tilgængelige data.			

12.3 Bioakkumuleringspotentiale

Produkt/ingrediens navn	LogP _{ow}	BCF	mulighed
reaktionsprodukt: bisphenol-A-diglycidylether og homologe med molekylvægt <= 700	-	31	lav

12.4 Mobilitet i jord

Fordelingskoefficient for jord/vand (K_{oc}) : Ikke tilgængelig.

Mobilitet : Ikke tilgængelig.

12.5 Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

Denne blanding indeholder ikke nogen stoffer, der vurderes til at være et PBT eller et vPvB.

12.6 Andre negative virkninger : Ingen kendte betydelige virkninger eller kritiske risici.

: Undgå spredning af spildt materiale og afstrømning og kontakt med jord, vandveje, afløb og kloaker.

PUNKT 13: Bortskaffelse

13.1 Metoder til affaldsbehandling

Produkt

Metoder for bortskaffelse : Produktion af affald bør undgås eller minimeres hvor som helst, det er muligt. Bortskaffelse af dette produkt, opløsninger og eventuelle biprodukter bør til enhver tid overholde kravene i lovgivningen om miljøbeskyttelse og bortskaffelse af affald og alle regionale og lokale myndigheders eventuelle krav. Overskudsprodukter og produkter der ikke kan genbruges bortskaffes via en godkendt affaldsordning. Ubehandlet affald må ikke smides i kloakken med mindre det er fuldstændig i overensstemmelse med alle kompetente myndighedskrav.

Farligt Affald : Ja.

Europæisk affaldskatalog (EWC) : Maling- og lakaffald indeholdende organiske opløsningsmidler eller andre farlige stoffer 08 01 11*

Bortskaffelse : Må ikke hældes i afløb eller vandløb. Bortskaffes i overensstemmelse med de lokale myndigheders anvisninger. Hvis dette produkt blandes med andet affald, gælder den oprindelige affaldskode ikke længere og den egnede affaldskode skal tildeles på ny. Kontakt den lokale affaldsmyndighed for at få yderligere oplysninger.

Emballage

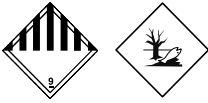
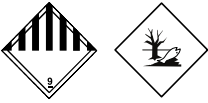
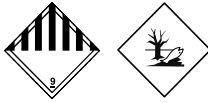
Metoder for bortskaffelse : Produktion af affald bør undgås eller minimeres hvor som helst, det er muligt. Affaldsemballage bør genbruges. Forbrænding eller deponering på losseplads bør kun overvejes, hvis genvinding ikke er muligt.

Bortskaffelse : Ved brug af oplysningerne i dette sikkerhedsdatablad skal der indhentes rådgivning fra de relevante affaldsmyndigheder om klassificering af tomme beholdere. Tomme beholdere skal skrottes eller rengøres. Bortskaffelse af beholdere, der er forurenede med produktet, skal ske i henhold til lokale eller nationale lovbestemmelser.

Europæisk affaldskatalog (EWC) : Emballage, som indeholder rester af eller er forurenede med farlige stoffer 15 01 10*

Særlige forholdsregler : Materialet og dets beholder skal bortskaffes på en sikker måde. Der skal udvises omhu ved håndtering af tomme beholdere, som ikke er blevet rengjorte eller skyllede af. Tomme beholdere eller den indvendige beklædning kan indeholde rester fra produktet. Undgå spredning af spildt materiale og afstrømning og kontakt med jord, vandveje, afløb og kloakker.

PUNKT 14: Transportoplysninger

	ADR/RID	IMDG	IATA
14.1 UN-nummer	UN3082	UN3082	UN3082
14.2 UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)	MILJØFARLIG VÆSKE, N.O. S. (reaktionsprodukt: bisphenol-A-diglycidylether og homologe med molekylvægt <= 700, oxiran, mono[(C10-16-alkyloxy)methyl] derivater)	ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, LIQUID, N.O.S. (Epoxy Polymer, Alkyl Glycidyl Ether). Marine pollutant (Epoxy Polymer, Alkyl Glycidyl Ether)	ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, LIQUID, N.O.S. (Epoxy Polymer, Alkyl Glycidyl Ether)
14.3 Transportfareklasse (r)/mærkat(er)	9 	9 	9
14.4 Emballagegruppe	III	III	III
14.5 Miljøfarer	Ja.	Yes.	Yes.

PUNKT 14: Transportoplysninger

Yderligere oplysninger	Dette produkt betegnes ikke som en farlig vare, når det transporteres i størrelser af ≤5 l eller ≤5 kg, forudsat at emballagen imødekommer følgende bestemmelser af 4.1.1.1, 4.1.1.2 og 4.1.1.4 til 4.1.1.8. Tunnelkode E	This product is not regulated as a dangerous good when transported in sizes of ≤5 L or ≤5 kg, provided the packagings meet the general provisions of 4.1.1.1, 4.1.1.2 and 4.1.1.4 to 4.1.1.8. Emergency schedules F-A, S-F	This product is not regulated as a dangerous good when transported in sizes of ≤5 L or ≤5 kg, provided the packagings meet the general provisions of 5.0.2.4.1, 5.0.2.6.1.1 and 5.0.2.8.
-------------------------------	---	--	--

14.6 Særlige forsigtighedsregler for brugeren : **Transport indenfor fabriksområdet:** Transporter altid i lukkede, opretstående og sikrede beholdere. Personer, der transporterer produktet skal have kendskab til forholdsregler ved spild og uheld.

14.7 Bulktransport i henhold til IMO-dokumenter : Ikke relevant.

Forsendelsesbeskrivelser for forskellige transportformer medfølger til orientering og tager ikke hensyn til beholderstørrelser. Tilstedeværelsen af en forsendelsesbeskrivelse for en bestemt transportform (sø-, luft osv.), indikerer ikke, at produktet er passende emballeret til denne transportform. Alle emballager skal gennemgås for egnethed forud for transport. Den person, der tilbyder produktet til transport, bærer det fulde ansvar for overholdelse af gældende regler. Personer der af- og pålæsser farligt gods skal være uddannet i alle risici, stofferne kan forårsage, og om alle tiltag i tilfælde af nødsituationer.

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

15.1 Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø

EU regulativ (EF) Nr. 1907/2006 (REACH)

Bilag XIV - Fortegnelse over stoffer, der kræver godkendelse

Bilag XIV

Ingen af bestanddelene er angivet.

Bilag XVII - Begrænsninger : Ikke relevant.

Begrænsninger vedrørende fremstilling, markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer, kemiske produkter og artikler

Andre EU regler

Seveso Direktiv

Dette produkt kan lægge til beregningen til bestemmelse af, om stedet er inden for omfanget af Seveso Direktivet vedrørende store ulykkesfarer.

Nationale regler

Mal-kode 93 : 00-6

Beskyttelse baseret på MAL-kode : **Ifølge bekendtgørelsen om arbejde med kodenummererede produkter gælder følgende bestemmelser for brug af personlige værnemidler:**

Generelt: Ved alt arbejde som kan indebære tilsmudsning skal handsker anvendes. Forklæde/overtræksdragt/beskyttelsesdragt skal anvendes hvor der sker tilsmudsning i en sådan grad, at almindeligt arbejdstøj ikke beskytter effektivt mod hudkontakt med produktet. Hvis helmaske ikke anbefales skal ansigtsskærm anvendes ved stænkende arbejde. Eventuelt anvist øjenbeskyttelse bortfalder i såfald.

Ved al sprøjtarbejde, hvor der er returspray (tilbageslag), skal der anvendes

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

åndedrætsværn og ærmebeskyttere/forklæde/overtræksdragt/beskyttelsesdragt som anbefalet eller instrueret.

Mal-kode (1993): 00-6

Anvendelse: Ved anvendelse af spartel, pensel, rulle o. lign. for for- og efterbehandling i sprøjteboks hvor operatøren er udenfor sprøjtezone og ved modsvarende arbejde i nye* anlæg af typen kombikabiner, sprøjtekabiner og sprøjtebokse hvor operatøren er i sprøjtezone. Ved Sprøjtning i nye* bokse og kabiner med pistol uden aerosoldannelse. Ved driftsstop, rensning og reparation af lukket anlæg, sprøjteboks eller kabine hvis der er risiko for kontakt med våd maling eller organiske opløsningsmidler. Ved sprøjtning uden aerosoldannelse i eksisterende* anlæg af typen kombikabiner, sprøjtekabiner og sprøjtebokse hvor operatøren er indenfor i sprøjtezone. Ved anvendelse af spartel, pensel, rulle o. lign. for for- og efterbehandling i kabine eller bokse af typen eksisterende* anlæg hvis operatøren er i sprøjtezone. Ved anvendelse af spartel, pensel, rulle o.lign. for for- og efterbehandling udenfor lukket anlæg, sprøjteboks eller sprøjtekabine.

- Der skal anvendes beskyttelsestøj.

Ved sprøjtning i eksisterende* sprøjtebokse hvis operatøren er udenfor sprøjtezone.

- Luftforsynet helmaske og beskyttelsesdragt skal anvendes.

Ved al sprøjtning med aerosoldannelse i kabine eller sprøjteboks, hvor operatøren er i sprøjtezone og ved sprøjtning udenfor lukkede anlæg, kabine eller boks.

- Luftforsynet helmaske, beskyttelsesdragt og hætte skal anvendes.

Tørring: Elementer til tørring/tørreovne, som midlertidigt er placeret f. eks. i en reolvogn, skal være forsynet med mekanisk udsugning, så dampe fra de våde emner ikke passerer arbejderes indåndingszone.

Polering: Ved polering af behandlede overflader skal støvfiltermaske anvendes. Ved maskinslibning skal der anvendes beskyttelsesbriller. Arbejdshandsker skal altid anvendes.

Forsigtig Reglerne indeholder andre bestemmelser udover de ovennævnte.

*Se regulativer.

Malkode for brugsklar blanding : 00-6

Beskyttelse baseret på MAL-kode for brugsklar blanding : Ifølge bekendtgørelsen om arbejde med kodenumererede produkter gælder følgende bestemmelser for brug af personlige værnemidler:

Generelt: Ved alt arbejde som kan indebære tilsmudsning skal handsker anvendes. Forklæde/overtræksdragt/beskyttelsesdragt skal anvendes hvor der sker tilsmudsning i en sådan grad, at almindeligt arbejdstøj ikke beskytter effektivt mod hudkontakt med produktet. Hvis helmaske ikke anbefales skal ansigtsskærm anvendes ved stænkende arbejde. Eventuelt anvist øjenbeskyttelse bortfalder i såfald.

Ved al sprøjtearbejde, hvor der er returspray (tilbageslag), skal der anvendes åndedrætsværn og ærmebeskyttere/forklæde/overtræksdragt/beskyttelsesdragt som anbefalet eller instrueret.

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

Mal-kode (1993): 00-6

Anvendelse: Ved anvendelse af spartel, pensel, rulle o. lign. for for- og efterbehandling i sprøjteboks hvor operatøren er udenfor sprøjtezone og ved modsvarende arbejde i nye* anlæg af typen kombikabiner, sprøjtekabiner og sprøjtebokse hvor operatøren er i sprøjtezone. Ved Sprøjtning i nye* bokse og kabiner med pistol uden aerosoldannelse. Ved driftsstop, rensning og reparation af lukket anlæg, sprøjteboks eller kabine hvis der er risiko for kontakt med våd maling eller organiske opløsningsmidler. Ved sprøjtning uden aerosoldannelse i eksisterende* anlæg af typen kombikabiner, sprøjtekabiner og sprøjtebokse hvor operatøren er indenfor i sprøjtezone. Ved anvendelse af spartel, pensel, rulle o. lign. for for- og efterbehandling i kabine eller bokse af typen eksisterende* anlæg hvis operatøren er i sprøjtezone. Ved anvendelse af spartel, pensel, rulle o.lign. for for- og efterbehandling udenfor lukket anlæg, sprøjteboks eller sprøjtekabine.

- Der skal anvendes beskyttelsestøj.

Ved sprøjtning i eksisterende* sprøjtebokse hvis operatøren er udenfor sprøjtezone.

- Luftforsynet helmaske og beskyttelsesdragt skal anvendes.

Ved al sprøjtning med aerosoldannelse i kabine eller sprøjteboks, hvor operatøren er i sprøjtezone og ved sprøjtning udenfor lukkede anlæg, kabine eller boks.

- Luftforsynet helmaske, beskyttelsesdragt og hætte skal anvendes.

Tørring: Elementer til tørring/tørreovne, som midlertidigt er placeret f. eks. i en reolvogn, skal være forsynet med mekanisk udsugning, så dampe fra de våde emner ikke passerer arbejderes indåndingszone.

Polering: Ved polering af behandlede overflader skal støvfiltermaske anvendes. Ved maskinslibning skal der anvendes beskyttelsesbriller. Arbejdshandsker skal altid anvendes.

Forsigtig Reglerne indeholder andre bestemmelser udover de ovennævnte.

*Se regulativer.

Anvendelsesbegrænsninger : Må ikke anvendes erhvervsmæssigt af unge under 18 år, jævnfør Arbejdsministeriets bekendtgørelse om unges farlige arbejde.

15.2 : Der ikke foretaget nogen Kemikaliesikkerhedsvurdering.
Kemikaliesikkerhedsvurdering

PUNKT 16: Andre oplysninger

✓ Angiver oplysninger, der er ændret fra den tidligere udgave.

Forkortelser og initialord : ATE = Vurdering af Akut Toksicitet
CLP = Lovgivning om Klassificering, Mærkning og Emballering af stoffer og blandinger [Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) Nr. 1272/2008]
DMEL-værdi = Derived-Minimal-Effect-Level
DNEL-værdi = Derived-No-Effect-Level
EUH sætning = CLP-specificeret faresætning
PBT = Persistent, Bioakkumulerende og Toksisk
PNEC-værdi = Predicted-No-Effect-Concentration
RRN = REACH Registreringsnummer
vPvB = Meget Persistent og Meget Bioakkumulerende

PUNKT 16: Andre oplysninger

**Vigtige
litteraturhenvisninger og
datakilder**

N/A = Ikke tilgængelig

- : Forordning (EF) nr. 1272/2008 [CLP]
- ADR = Europæisk Konvention om International Transport af Farligt Gods ad Vej
- IATA = International Air Transport Association
- IMDG = Den Internationale Kode for Søtransport af Farligt Gods
- Er i overensstemmelse med Forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH), bilag II, med senere tilpasning i henhold til Forordning (EU) nr. 2015/830
- Direktiver 2012/18/EU, relative ændringer og tilføjelser
- Directive 2008/98/EC, and relative amendments & additions
- Direktiver 2009/161/EU, relative ændringer og tilføjelser
- CEPE Guidelines

Procedure brugt til at opnå klassificeringen i henhold til Forordning (EF) nr. 1272/2008 [CLP/GHS]

Klassificering	Begrundelse
Skin Irrit. 2, H315	Kalkulationsmetode
Eye Irrit. 2, H319	Kalkulationsmetode
Skin Sens. 1, H317	Kalkulationsmetode
Aquatic Chronic 2, H411	Kalkulationsmetode

- Komplet tekst af forkortede H-sætninger**
- : H315 Forårsager hudirritation.
 - H317 Kan forårsage allergisk hudreaktion.
 - H319 Forårsager alvorlig øjenirritation.
 - H411 Giftig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger.
 - H412 Skadelig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger.

- Fulde tekst af klassificeringer [CLP/GHS]**
- : Aquatic Chronic 2 LANGTIDSFARE (KRONISK FARE) FOR VANDMILJØET - Kategori 2
 - Aquatic Chronic 3 LANGTIDSFARE (KRONISK FARE) FOR VANDMILJØET - Kategori 3
 - Eye Irrit. 2 ALVORLIGE ØJENSKADER/ØJENIRRITATION - Kategori 2
 - Skin Irrit. 2 HUDÆTSNING/HUDIRRITATION - Kategori 2
 - Skin Sens. 1 HUDSENSIBILISERING - Kategori 1

Udskrivningsdato : 18, dec, 2020.

**Udgivelsesdato/
Revisionsdato** : 18, dec, 2020

Dato for forrige udgave : 02, dec, 2020

: Kontakt din leverandør for yderligere oplysninger, hvis der ikke er nogen tidligere valideringsdato.

Version: : 6

Bemærkning til læseren

Det anbefales, at hver enkelt kunde eller modtager af dette sikkerhedsdatablad (SDS) læser det omhyggeligt og konsulterer ressourcer efter behov eller som relevant for at blive opmærksom på og forstå de data, der er indeholdt i dette sikkerhedsdatablad, samt alle farer, der er forbundet med produktet. Disse oplysninger gives i god tro og menes at være nøjagtige på ikrafttrædelsesdatoen, der er anført heri. Der gives dog ikke nogen garanti, hverken udtrykt eller underforstået. De oplysninger, der præsenteres heri, gælder kun for det sendte produkt. Tilføjelsen af hvilket som helst materiale kan ændre produktets sammensætning, farer og risici. Produkter må ikke omemballeres, ændres eller tones medmindre ifølge specifik instruktion fra fabrikanten, herunder eksempelvis inklusionen af produkter, som ikke er specificeret af fabrikanten, eller brugen eller tilføjelsen af produkter i omfang, der ikke er specificeret af fabrikanten. Lovmæssige krav kan blive ændret og kan variere mellem de forskellige lokaliteter og jurisdiktioner. Kunden/køberen/brugeren er ansvarlig for at sikre, at dennes aktiviteter er i overensstemmelse med alle nationale og lokale love. Betingelserne for anvendelse af produktet er ikke underlagt fabrikantens kontrol. Kunden/køberen/brugeren er ansvarlig for at fastlægge de nødvendige betingelser for sikker brug af dette produkt. Kunden/køberen/brugeren må ikke bruge produktet til andre formål end det formål, der er vist i det relevante afsnit i dette sikkerhedsdatablad, uden først at kontakte leverandøren for skriftlige brugsanvisninger. På grund af spredningen af

Er i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH), Bilag II

FIRETEX M89/02 Syntactic Epoxy Insulant - Base

M89/02B

PUNKT 16: Andre oplysninger

informationskilder såsom fabrikanter-specifikke sikkerhedsdatablade, kan fabrikanten ikke holdes ansvarlig for sikkerhedsdatablade, der er indhentet fra nogen anden kilde.